آزمون شبه نهایی فارسی ۳شیفت صبح	باسمه تعالی اداره کل آموزش و پرورش استان سیستان وبلوچستان اداره ی آموزش وپرورش ناحیه یک زاهدان	کلاس :
نام و نام‌خانوادگی:.....		زمان :80 دقیقه
پایه تحصیلی: تمامی رشته های نظری درس: فارسی 3		تاریخ امتحان: ۱۴۰۲/۰۲/۳۰ طراح سوال: گروه آموزشی زبان وادبیات فارسی ناحیه ۱زاهدان

ردیف	سئوالات	بارم
1	**قلمرو زبانی (7 نمره)**	
	معنی واژه‌های مشخص شده را با توجه به عبارت‌ها و اشعار زیر بنویسید. **الف) برای دستان من شمشیری است آخته.** **ب) بیشتر از شما جهان را گشته ام و از اکناف گیتی آگاهم.** **پ)سورت سرمای دی بیداد ها می کرد.** **ت) یکی از حضار که کباده شعر و ادب می کشید چنان محظوظ گردیده بود.** **ث)هیون آرد از دشت صد کاروان.** **ج)تن ز جان و جان ز تن مستور نیست.**	**1/5**
2	**الف- نادرستی‌های املایی را در عبارات و اشعار زیر بیابید و درست آن ها را بنویسید.** **1) محبت چون به قایت رسد، آن را عشق خوانند و عشق خاص‌تر از محبت است.** **2) دیوارهای کهن روم که هنوز تاق ضربی دروازه آن باقی است حکایت آن روزگاران گذشته دارد.** **3) با حال استیصال پرسیدم؛ خودتان را به بزنید به ناخوشی و بگویید طبیب قدقن کرده است.** **4) واصفان حلیه جمالش به تحیر منصوب .**	**1**
	ب: با توجه به متن، واژه درست را مشخص کنید. **1) آن کمند (شصت / شست) خم خویش بگشاد.** **2) در همان (بهبو هه / بحبوحه) صدای تلفن بلند شد.**	**/5.**
3	**در بیت زیر کلمه حذف شده و نوع آن را مشخص کنید.** **« همان به کزین زشت کردار، دل بشویم کنم چاره دل گسل»**	**0/5**
4	**با چه روشی می توان به معنای واژه «اندیشه» در ابیات زیر پی برد؟** **الف- دل شاه از اندیشه یابد گزند** **ب- ز دل ترس و اندیشه بیرون کنیم**	**0/5**
5	**فعل‌های مشخص شده را از نظر کاربرد معنایی بررسی کنید.** **زاهد ظاهرپرست از حال ما آگاه نیست در حق ما هرچه گوید جای هیچ اکراه نیست** **ریشه‌های ما به آب / شاخه‌های ما به آفتاب می‌رسد/ ما دوباره سبز می‌شویم**	**0/5**
6	**در مصرع زیر چند گروه اسمی به کار رفته است؟ نوع وابسته پسین به کار رفته در آن را بنویسید.** **«آیین طریق از نفس پیر مغان یافت.»**	**0/5**
7	**نقش دستوری کلمات مشخص شده را در جمله زیر بیابید.** **«با خاک عجین آمد و از تاک عیان شد خون دل شاهان که می اش نام نهادند.»**	**/75.**
8	**نوع «را» در بیت« سرانجام گفت ایمن از هر دوان // نگردد مرا دل نه روشن روان» مشخص کنید.**	**0/25**
9	**در عبارت زیر وابسته ی وابسته را مشخص کنید و نوع آن را بنویسید.** **«فرودگاه آتن، نوساز و مربوط به دوران حکومت سرهنگ هاست».**	**/5.**

www-kanoon.ir

10	مفهوم نشانه « ان» را در واژه های زیر بنویسید. الف) خندان ..... ب) بهاران	/.5
	قلمرو ادبی (5 نمره)	
11	با توجه به ابیات ستون الف، آرایه های مرتبط با آن را در ستون ب مشخص کنید.(دو آرایه اضافی است)	1

الف		ب
1) آتش ابراهیم را نبود زیان از آن	هر که نمرودی است گو می ترس	کنایه
2) چون نگه کردند آن سی مرغ زود بود	بی شک این سی مرغ آن سیمرغ	حسن تعلیل
3)چو خواهی که پیدا کنی گفت و گوی	بباید زدن سنگ را بر سبوی	جناس تام
4)چون بتابد آفتاب معرفت صفت	از سپهر این ره عالی	تشبیه
		اسلوب معادله
		تلمیح

12	در بیت « نهادند بر دشت هیزم دو کوه جهانی نظاره شده هم گروه» کدام واژه مجاز است؟ مجاز از چیست؟	0/5
13	درس کباب غاز مربوط به کدام یک از انواع ادبیات است؟ الف- نمایشی ب- غنایی پ- داستانی ت- حماسی	0/25
14	در بیت زیر کدام یک از زمینه های حماسه دیده می شود؟ «چنین است سوگند چرخ بلند که بر بی گناهان نیاید گزند»	0/25
15	مفهوم هر یک از کنایه های زیر را بنویسید. الف) مزه آن شیرینی های باد و باران خورده و گرد و غبار گرفته را هنوز زیر دندان دارم. ب)گفت می بسیار خوردی زان چنین بی خود شدی گفت ای بیهوده گو حرف کم و بسیار نیست	0/5
16	نویسندگان آثار زیر را مشخص کنید. الف) بخارای من ایل من ب) منطق الطیر	/.5
17	شعر حفظی الف) به هر مجلس به هر زندان به هر شادی به هر ماتم ..... ب) ..... خورشید رفته است سر شب سراغ ماه پ) گفتی به روزگاران مهری نشسته، گفتم	1/5
18	در بیت« تا درد و ورم فرو نشیند کافور بر آن ضماد کردند» الف- کدام واژه استعاره است؟ ب- استعاره از چیست؟	/.5
	قلمرو فکری (8 نمره)	
19	معنی اشعار را به نثر روان امروزی برگردانید. الف)آتش است این بانگ نای و نیست باد هر که این آتش ندارد، نیست باد ب)گل اگر چه هست بس صاحب جمال حسن او در هفته ای گیرد زوال پ) بیامد دو صد مرد آتش فروز دمیدند، گفتی شب آمد به روز ت)آری اکنون تهمن با رخش غیرتمند/ در بن این چاه آبش زهر شمشیر و سنان، گم بود	2
20	معنای جمله یا عبارت‌های زیر را به نثر روان بنویسید. الف) در صرف صیغه «بلعت» اهتمام تامی داشتند. ب) رستم رسم فرهیختگی و رزم و بزم به او می آموزد. پ) نوک جمع را چیده بود و مجلس آرای بلامعارض شده بود. ت)پرده ناموس بندگان به گناه فاحش ندرد و وظیفه روزی به خطای منکر نبرد.	2
21	مفهوم عبارت زیر را بنویسید. «چه خوش گفته‌اند که ، امپراطوری‌های بزرگ هم مانند آدم‌های ثروتمند، معمولاً از سوء هاضمه می‌میرند.»	/.5

www-kanoon-ir

22	بیت «روی ها چون زین بیابـــان در کنند جمله سر از یک گریبان برکنند» اشاره به کدام یک از وادی های عرفانی دارد؟ 1)طلب 2)معرفت 3)توحید 4)حیرت	0/5
23	مفهوم نهایی بیت « بیرون ز تو نیست هر چه در عالم هست در خود بطلب هر آن چه خواهی که تویی» چیست؟	0/5
24	مقصود دکتر شریعتی از قسمت مشخص شده در متن زیر چیست؟ «تا امسال که رفتم، دیگر سر بر آسمان نکردم و دیدارها همه بر خاک و سخن‌ها همه از خاک.»	0/5
25	عبارت زیر با کدام بیت ارتباط معنایی دارد؟ «وصول به حُسن ممکن نشود؛ الّا به واسطهٔ عشق» الف) حُسنت به اتفاق ملاحت جهان گرفت آری به اتفاق جهان می‌توان گرفت ب) می‌تواند حلقه بر در زد حریم حُسن را در رگ جان، هر که را چون زلف، پیچ و تاب هست	0/5
26	منظور از خوان هشتم در شعر« پهلوان هفت خوان، اکنون/ طعمه دام و دهان خوان هشتم بود» چیست؟	0/5
27	مفهوم قسمت مشخص شده را بنویسد. الف)آب جیحون فرو نشست، ریگ آموی پرنیان شد، بوی جوی مولیان مدهوشم کرد.	0/5
28	با توجه به بیت « یکی تازی ای برنشسته سیاه/ همی خاک نعلش برآمد به ماه» تأکید شاعر بر کدام ویژگی اسب سیاوش است؟ الف)خوش رنگی ب)تیزپایی پ) تنومندی ت)نژادگی	0/5

www-kanoon.ir

نام درس: فارسی۳
استان: سیستان و بلوچستان
تاریخ امتحان: ۱۴۰۲/۲/۳۰

نویسنده پاسخ: مهشید خدامرادی– رتبه ۴۹۷ انسانی– رشته زبان و ادبیات فارسی دانشگاه فرهنگیان

ردیف	راهنمای تصحیح	محل مهر یا امضاء مدیر
۱	الف) بیرون کشیده، برکشیده ب) جمع کنف، کناره ها، اطراف پ) تندی و تیزی، حدت و شدت ت) بهره مند ث) شتر، به ویژه شتر قوی هیکل و درشت اندام ج) پوشیده، پنهان	
۲	الف: ۱. غایت ۲. طاق ۳. قدغن ۴. منسوب ب: ۱. شصت ۲. بحبوحه	
۳	به: بهتر [است] به قرینه معنوی حذف شده است.	
۴	الف) روابط معنایی واژگان ب) رابطه ترادف	
۵	وجود ندارد (غیر اسنادی) فعل اسنادی	
۶	دو گروه اسمی طریق: مضاف الیه / پیر: مضاف الیه/ مغان: مضاف الیه مضاف الیه	
۷	دل: مضاف الیه / می: مسند / اش: مفعول	
۸	فک اضافه (مرا دل ← دل من)	
۹	دوران حکومت سرهنگ‌ها: دوران= هسته / حکومت= مضاف الیه / سرهنگ‌ها= مضاف الیه مضاف الیه (وابستهٔ وابسته)	
۱۰	الف) ساخت صفت فاعلی ب) نشانه زمان	
۱۱	۱. تلمیح (اشاره به گلستان شدن آتش بر ابراهیم (ع)) ۲. جناس تام (سی مرغ/ سیمرغ) ۳. کنایه (سنگ بر سبو زدن) ۴. تشبیه (آفتاب معرفت)	
۱۲	جهان مجاز از مردم	
۱۳	گزینه پ	
۱۴	ملی	
۱۵	الف) کنایه از لذت چیزی را به یاد آوردن ب) سرگشته شدن، گیج شدن و آشفته شدن	

www-kanoon-ir

۱۶	الف) محمد بهمن‌بیگی ب) عطار
۱۷	الف) به هر حالت که بودم با تو بودم، میهن، ای میهن! ب) ماه آمده به دیدن خورشید، صبح زود پ) بیرون نمی‌توان کرد، حتی به روزگاران!
۱۸	الف) کافور ب) استعاره از برف های قله دماوند
۱۹	الف) آوازی که از این نی(مولانا) برمی خیزد، آتش عشق است و بادی بی‌ارزش نیست. و در وجود هر کس، آتش عشق راه نیافته باشد، نابود گردد. ب) گل بسیار زیباست، ولی زیبایی او زود از بین می‌رود. پ) دویست نفر برای روشن کردن آتش پیش آمدند و آن قدر دمیدند که (از شدت دود) انگار روز به شب تبدیل شد. ت) آری، رستم اکنون با اسب غیرتمند و دلاور خویش، در ته چاهی که به جای آب، زهر شمشیر و نیزه داشت، ناپدید شده و در دام دهان این خوان هشتم (چاه) گرفتار گشته بود.
۲۰	الف) خوب می خوردند ب) رستم رسم معرفت و فرهنگ، جنگیدن و خوشی را به او یاد می دهد. پ) همه را به سکوت واداشته و سخنگوی بدون رقیب شده بود. ت) آبروی بندگان را با وجود گناه آشکار نمی‌ریزد و روزی ایشان را به خاطر لغزش و خطای زشت قطع نمی‌کند.
۲۱	حرص و ولع کشورگشایی موجب نابودی امپراتوری ها شده است.
۲۲	گزینه ۳
۲۳	در وجود انسان، نیروهای شگرفتی هستند که قادرند زمین و آسمان را به تسخیر خود درآورند. خداوند این نعمت را به انسان‌ها ارزانی داشته است و انسان‌ها با تکیه بر توانایی‌هایشان می‌توانند، کارهایی را که می‌خواهند، به سرانجام برسانند. (انسان‌ها وظیفه دارند ابتدا خودشان را بشناسند)
۲۴	توجه به مادیت و دنیا و از معنویت خبری نبود.
۲۵	گزینه ب
۲۶	منظور چاهی که رستم در آن افتاد.
۲۷	دشواری ها از میان رفت و تبدیل به آرامش و خوشی شد.
۲۸	گزینه ب